

Vlaanderen en Nederland werken 'red tape' aan grens weg

Het Europees subsidieprogramma Interreg Vlaanderen-Nederland investeert 35.6 miljoen euro in negen samenwerkingsprojecten.

De Vlaamse en Nederlandse regeringen en de 8 provincies in de Vlaams-Nederlandse grensstreek keurden tien gezamenlijke projecten in het kader van het EU-programma Interreg goed. Twee daarvan, Schakelpunt Grensbelemmeringen en GO Scheldemonde, zetten actief in op het wegwerken van administratieve grensobstakels en juridische verschillen op vlak van onder ander OV, gezondheidszorg en grensarbeid. Via een aanbod van inhoudelijk onderbouwde oplossingen willen deze projecten beleidsmakers aan beide kanten van de grens aanmoedigen om de euvels weg te werken. Op die manier ervaren grenswerkers, bedrijven, gemeenten en OV-gebruikers de grens niet meer als barrière, maar als een regio vol opportuniteiten. In de projecten WIJ-Water en Weerbaar Dommeland wordt verder gewerkt om overtollige 'red tape' aan de grens weg te werken, en wordt ingezet op de realisatie van een grensoverschrijdende visie en administratief afsprakenkader om duurzaam waterbeheer in de grensregio mogelijk te maken.

Interreg Vlaanderen-Nederland gaf daarnaast goedkeuring aan projecten gericht op innovatie, toerisme, de arbeidsmarkt en duurzame koeling:

- » Food Pioneers Accelerator en B-SMARTT! ondersteunen ondernemers om innovatie binnen de voedings- en hightech/biotechsector te stimuleren
- » Parels in Helende Landschappen zet in op het toerisme van morgen waar natuur, erfgoed en zorg elkaar ontmoeten
- » TATOE wil jongeren voorbereiden op de arbeidsmarkt dankzij de opstart van een beroepsverkennd atelier waarin ze begeleid worden naar geschikte opleidingen of banen
- » Duurzaam Zomercomfort realiseert tal van duurzame en comfortabele oplossingen voor koeling in gebouwen

Met deze goedkeuring wordt, inclusief cofinanciering, 35.6 miljoen euro in de Vlaams-Nederlandse grensregio geïnvesteerd. Hiervan komt de helft uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO). Met deze projecten uit Oproep 2 staat de teller ondertussen op 52 goedgekeurde projecten, met een totale investering van 120.1 miljoen euro EFRO en 495 ondersteunde organisaties.

**Hoog
mikken voor
de lage landen!**

grensregio.eu

Schakelpunt Grensbelemmeringen

Grensobstakels oplossen dankzij hechte samenwerking

Schakelpunt Grensbelemmeringen is opgericht om obstakels weg te nemen voor interactie over de grens van mensen, bedrijven en overheden. Het project richt zich op het identificeren, analyseren, prioriteren, selecteren en agenderen van (oplossingen voor) complexe kwesties in verschillende regelgevingen op domeinen als grensarbeid, transport, gezondheidszorg en arbeidsmarkt. Het werkt daarbij samen met relevante stakeholders zoals ministeries, kennisinstellingen, bedrijven, maatschappelijke organisaties, de Benelux-Unie en de Europese Unie.

Typische juridische grensobstakels zijn bijvoorbeeld de extra administratieve last die mensen ondervinden als ze over de grens heen werken, of de regels die het transport bemoeilijken van reststromen van bedrijven die in het ene land als afval worden gekwalificeerd en in het andere land als grondstof voor nieuwe producten gelden.

Projectpartners ITEM (Institute for Transnational and Euregional cross border cooperation and Mobility) en UHasselt zorgen voor een structurele link met kennis en expertise, zowel op inhoudelijk als maatschappelijk en strategisch vlak. Op die manier zal het Schakelpunt inhoudelijk onderbouwde oplossingen kunnen aanbieden aan overheden om zo de obstakels te kunnen aanpakken.

Projectduur: 01/02/2024 - 31/01/2027

Projectverantwoordelijke: Provincie Zeeland

Toegekende subsidie Interreg: € 1.091.229,66 (50%)

Thema: Een Europa zonder grenzen. Samenwerken om grensobstakels te overwinnen.

GO Scheldemond

Grenzeloze mobiliteit

Het dunbevolkte grensgebied tussen Zeeland en Vlaanderen kent jammer genoeg vandaag nog slecht afgestemde mobiliteitssystemen aan weerskanten van de grens. Door de beperkte bereikbaarheid van de regio vormt de grens er zowel een juridische, administratieve als gevoelsmatige barrière. Vlotte grensoverstijgende mobiliteit levert echter een belangrijke bijdrage aan de bereikbaarheid, leefbaarheid, voorzieningen en economie van de grensregio.

GO Scheldemond streeft ernaar de barrières aan te pakken door de mobiliteit in de regio te verbeteren, met een focus op publiek vervoer (openbaar vervoer, vraagafhankelijk vervoer en deelmobiliteit). Het project streeft ernaar om reizigersinformatie te verbeteren over bestaande verbindingen en aansluitingen. Het project richt zich op forenzen, scholieren/studenten, bezoekers/toeristen en mensen die te maken hebben met 'vervoersarmoede'.

Het concept "Mobility as a Service" (MaaS) wordt toegepast, waarbij gebruikers via een gezamenlijk digitaal kanaal verschillende mobiliteitsdiensten kunnen plannen, boeken en betalen. Validering en coördinatie van verkeersdata zijn cruciaal om de vraag naar publiek vervoer in kaart te brengen. Het project omvat ook aanbevelingen voor opschaling naar de hele Vlaams-Nederlandse grensregio en het in kaart brengen van alle vervoersstromen, inclusief gemotoriseerd wegverkeer en fietsverkeer, om het potentieel van publiek vervoer te maximaliseren.

Projectduur: 01/04/2024 - 31/03/2027

Projectverantwoordelijke: Vlaamse Overheid

Toegekende subsidie Interreg: € 965.085,14 (50%)

Thema: Een Europa zonder grenzen. Samenwerken om grensobstakels te overwinnen.

WIJ-Water

Klimaatbestendige Polders

De Vlaams-Nederlandse grensregio staat voor toenemende uitdagingen door klimaatverandering, waaronder zowel watertekort als overmatige neerslag. Droge zomers hebben geleid tot aanzienlijke verliezen in sectoren zoals landbouw, verergerd door de gevoeligheid voor droogtestress en de polderstructuur die zoutwaterintrusie bevordert. De voorspelde toename van neerslagpieken vereist effectief waterbeheer. Een extra uitdaging is de grensoverschrijdende impact van waterbeheer. Historische grenzen en het ontbreken van afspraken bemoeilijken een gezamenlijke aanpak. Het project zoekt oplossingen voor een effectief en praktisch grensoverschrijdend waterbeheer.

WIJ-Water streeft ernaar het poldergebied in Noord-West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Zeeuws-Vlaanderen klimaatresistenter te maken. Dit gebeurt door een integraal waterbeheer en grootschalige zoetwaterbuffering via bestaande kanalen en polderwaterlopen. Het doel is zoetwater vast te houden, grondwaterstanden te stabiliseren en verzilting te verminderen. Bestaande infrastructuur, zoals kanalen, is echter ontworpen voor afwatering en niet voor buffering. Het aanpassen van het totale watersysteem is cruciaal om overstromingen te voorkomen.

Concreet onderneemt het project de volgende zaken:

- » gedegen onderzoek en modellering waarbij de impact op alle betrokken partijen in kaart gebracht wordt voor diverse scenario's
- » realisatie van een dynamisch grensoverschrijdend peilbeheer waarbij kanalen en polderwaterlopen fungeren als grote zoetwaterbatterijen
- » de handen ineenslaan met waterbeheerders en stakeholders om een grensoverstijgend afsprakenkader te creëren

Projectduur: 15/11/2024 - 14/11/2027

Projectverantwoordelijke: Provincie West-Vlaanderen

Toegekende subsidie Interreg: € 3.949.305,59 (50%)

Thema: Een groener Europa. Klimaat, milieu en natuur.

Weerbaar Dommelland

Versterken van de natuurlijke weerbaarheid van ons watersysteem

Klimaatverandering manifesteert zich op vele fronten. Waterschaarste en wateroverlast zijn niet langer abstracte begrippen, maar realiteiten die onze samenleving, economie, natuur en weerbaarheid beïnvloeden. Vooral de dichtbevolkte riviergebieden van de lage landen worden geconfronteerd met deze problematiek.

Weerbaar Dommelland wil terug tot een robuust en veerkrachtig watersysteem komen dat nodig is om de effecten van weerextremen zoals piekbuien of langdurige droogtes op te vangen. De focus ligt op de stroomgebieden van Dommel en Warmbeek-Tongelreep. Beide

zijn geografisch, geologisch en hydrologisch verwant, liggen aaneengesloten en worden door dezelfde grondwaterlagen gevoed. Door te focussen op natuurlijke en groenblauwe oplossingen en intensieve samenwerking over de grenzen heen, streeft het project naar een duurzame en veerkrachtige toekomst voor het hele waterlandschap.

Omdat alle aspecten van het watersysteem met elkaar verbonden zijn, is daarom een integrale aanpak vereist. Hierbij ligt de focus op concrete optimalisaties in drie belangrijke gebieden binnen het waterlandschap. Enkele voorbeelden:

- » Waterlopen: de noodbuffercapaciteit in de vallei van de Dommel wordt vergroot en aan de Genneper Watermolen worden de aanwezige schuiven in de historische stuw vervangen door geautomatiseerde regelbare stuwkleppen
- » Sponslandschappen: waar de beekdalen van de Dommel en Tongelreep samenkomen wordt verharding verwijderd van ca. 1,3 ha
- » Bebouwde gebieden: vanuit de Kleine Meer wil de gemeente Valkenswaard een extra overloop aanbrengen naar de Grote Meer om daarmee extreme buien te kunnen opvangen

Naast de fysieke ingrepen in het landschap streeft het project naar kennisdeling en samenwerking. Door gezamenlijk te leren en expertise te delen, wordt ook een breed gedragen visie gerealiseerd op een duurzame toekomst voor het waterrijke gebied.

Projectduur: 01/03/2024 - 28/02/2027

Projectverantwoordelijke: Vlaamse Milieumaatschappij

Toegekende subsidie Interreg: € 2.324.047,32 (49,31%)

Thema: Een groener Europa. Klimaat, milieu en natuur.

Food Pioneers Accelerator

Verbinden van bedrijven en faciliteiten om voedselinnovaties te versnellen

Het voedselsysteem moet duurzamer en gezonder worden. Innovatieve technologieën kunnen daarbij helpen, maar veelbelovende ideeën stranden vaak in de opschalingsfase door gebrek aan faciliteiten en financiering. Kansrijke projecten van zowel startups als gevestigde bedrijven die nieuwe producten willen opschalen, lopen het risico om in een 'valley-of-death' terecht te komen. Eerder bleek al uit het Food From Food-project dat er veel onduidelijkheid bestaat over welke demo- en productiefaciliteiten er in de grensregio te vinden zijn.

Food Pioneers Accelerator bouwt verder op de bevindingen van Food From Food en wil het netwerk van innovatieve bedrijven en faciliteiten nog beter in kaart brengen, uitbreiden en toegankelijk maken zodat duurzame voedselinnovaties sneller op de markt komen. Het project focust daarbij op het ondersteunen van ondernemers (mkb/kmo's in de grensregio) en stimuleert samenwerking tussen hen en de faciliteiten door middel van opschalingsprojecten. Hiermee wil het project opschalingsmogelijkheden van kansrijke en innovatieve voedseloplossingen verbeteren, het ecosysteem versterken, een gezond voedselsysteem bevorderen en de regio concurrerend houden.

Het consortium identificeerde al drie bedrijven die baat hebben bij het uitvoeren van een opschalingsproject. Het project verwacht dat dit slechts het topje van de ijsberg is van de bedrijven met een gelijksoortige uitdaging.

Projectduur: 29/02/2024 - 28/02/2027

Projectverantwoordelijke: BOM Business Development & Foreign Investments

Toegekende subsidie Interreg: € 1.971.406,68 (50%)

Thema: Een slimmer Europa. Innovatie en vaardigheden voor slimme transformatie.

B-SMARTT!

Springplank voor ondernemers dankzij duurzaam innovatieplatform

De grensregio beschikt over een bloeiende hightech-maakindustrie, maar ze staat echter voor heel wat uitdagingen op het vlak van technologische transitie en duurzaamheid. De sterke opkomst van groene en circulaire biotechnologie- en geavanceerde materialensectoren (samen de biotech/advanced materials sector) biedt kansen om de hightech-maakindustrie te vergroenen. Echter, deze jonge sector staat op haar beurt voor grote uitdagingen zoals een hoog afbreukrisico, hoge investeringskosten en een gebrek aan gespecialiseerde kennis, waardoor opschaling geen evidentie is.

B-SMARTT! staat voor *Biotechnologisch-gedreven – Slimme, Marktgerichte, 'Additive Manufacturing'-gebaseerde, R&D-ondersteunende, Technologische Transitie!* Het project wil cross-sectorale samenwerking bevorderen tussen beide technologie-gedreven sectoren om zo innovatie, economisch perspectief en maatschappelijke impact te stimuleren. Het project bouwt daarom een duurzaam innovatieplatform, waar kennis over materialen en technologie wordt geclusterd en versterkt. Specifiek MKB/KMO's krijgen toegang tot het platform, waar technologische expertise en infrastructuur voorhanden is op het gebied van materialen, technieken en validatie om haalbare circulaire innovatieprojecten te realiseren. Aansluitend wordt business expertise beschikbaar gemaakt via een open business ecosysteem, dat ondernemers zal ondersteunen bij het formuleren van hun circulaire innovatieprojecten. De focus ligt daarbij op twee soorten innovatieprojecten: materiaalinnovatie vanuit reststromen en marktgerichte technologische innovatie ten behoeve van productontwikkeling en specifieke oplossingen voor productieprocessen, met tastbare resultaten als gevolg.

Projectduur: 01/04/2024 - 31/03/2027

Projectverantwoordelijke: Universiteit gent

Toegekende subsidie Interreg: € 1.699.976,70 (50%)

Thema: Een slimmer Europa. Innovatie en vaardigheden voor slimme transformatie.

Parels in Helende Landschappen

Duurzaam toerisme van morgen: natuur, erfgoed en zorg ontmoeten elkaar in de grensregio

Dit project richt zich op de ontwikkeling van duurzaam toerisme in de grensregio, waar traditionele toeristische bestemmingen onder druk staan. De grensregio bevat een enorm potentieel aan onontgonnen parels van ruime, betekenisvolle en groene sites/landschappen, vaak in en rondom eeuwenoud religieus erfgoed. Deze sites kunnen op hun manier een eigentijds antwoord bieden op de versterkte hedendaagse zoektocht naar zingeving, ruimte, stilte, inspiratie, groen en/of onthaasting. Tegelijkertijd zijn deze sites en organisaties nog vaak zoekende naar de meest optimale manieren om hun domein, site of infrastructuur te ontsluiten voor de hedendaagse toerist en daarbij het juiste evenwicht te bewaken tussen historische, economische, sociale, culturele en/of ecologische aspecten.

Twee sporen worden bewandeld om het potentieel van de regio te benutten: enerzijds zijn er de traditierijke en stille erfgoedsites en anderzijds de verborgen, maar open domeinen van zorg- en welzijnsorganisaties.

- » Onder de eerste noemer 'herbronnen op de eeuwenoude tradities van stilte, rust en ruimte' worden meerdaagse wandel- en fietstrajecten gerealiseerd op bestaande erfgoedroutes 'Ons Kloosterpad' in Noord-Brabant en het 'Merodepad' in Vlaanderen. De realisatie van een 'stiltebelevingssatelliet' via een Land Art Project in nauwe connectie met stiltebeleving in het natuurgebied Gerhagen is daarbij een voorbeeld.
- » Het tweede spoor 'met zorg onderweg naar het toerisme van morgen' staan zorg- en welzijnssites in voor toeristische ontsluiting. Zo zal bijvoorbeeld Giels Bos, een grote Vlaamse zorginstelling voor mensen met een beperking, een aantal verblijfsunits op hun domein bouwen waarin zowel ouders van hun cliënten als andere individuele toeristen kunnen verblijven, leven en meehelpen.

Projectduur: 01/03/2024 - 28/02/2027

Projectverantwoordelijke: Landschapspark de Merode

Toegekende subsidie Interreg: € 2.247.205,84 (40,42%)

Thema: Een socialer Europa. Inclusieve arbeidsmarkt, opleiding en duurzame vrijetijdsbesteding.

TATOE

Een unieke kans voor jongeren om zich voor te bereiden op de arbeidsmarkt van morgen

Zowel in Nederland als in Vlaanderen is er een sterke mismatch tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt. Bedrijven, maar ook organisaties zoals zorginstellingen, worden belemmerd in hun werking en groei doordat er onvoldoende gemotiveerde en juist geschoolde nieuwe medewerkers te vinden zijn. In het onderwijs komen dan weer te veel jongeren in een watervalstelsel terecht waarbij ze gedemotiveerd raken. Dat leidt voor 12% van de jongeren tot ongekwalificeerde uitstroom en een moeilijke zoektocht op de arbeidsmarkt, want: hoe hoger geschoold, hoe hoger de jobkansen.

TATOE, het Talentenatelier van de Toekomst, richt zich op jongeren van 12 tot 18 jaar en biedt hen de kans om hun talenten, interesses en drijfveren te ontdekken. Dit initiatief stimuleert jongeren, met speciale aandacht voor kwetsbare groepen, om actief na te denken over hun loopbaan en hun eigen keuzes te maken. TATOE ontwikkelt in grensoverstijgende samenwerking een beroepsverkennd atelier en begeleidt jongeren zo naar geschikte opleidingen of banen. Daarnaast wil het jongeren waarheidsgetrouwe arbeidsmarktveraringen bieden en hen een gemeenschappelijke taal aanleren die relevant is voor de toekomstige arbeidsmarkt. Er is aandacht voor digitalisering, groene economie, STEM-vaardigheden, 21st century skills, levenslang leren en de bijdrage aan de Sustainable Development Goals (SDG's). Partners uit verschillende sectoren en het onderwijsnetwerk dragen bij aan de ontwikkeling van TATOE, waardoor het een sterk pilootconcept vormt met veel groeipotentieel.

Projectduur: 01/04/2024 - 31/03/2027

Projectverantwoordelijke: Het Beroepenhuis

Toegekende subsidie Interreg: € 1.019.341,84 (50%)

Thema: Een socialer Europa. Inclusieve arbeidsmarkt, opleiding en duurzame vrijetijdsbesteding.

Duurzaam Zomercomfort

Duurzame en comfortabele oplossingen voor koeling in gebouwen

De vraag naar koeling in gebouwen groeit wereldwijd snel, met airconditioningssystemen die al 10% van het mondiale elektriciteitsverbruik en 7% van de broeikasgasuitstoot vertegenwoordigen. Hittegolven, maar ook goed geïsoleerde gebouwen, dragen bij aan deze trend, ook in de grensregio. Innovatieve technieken zoals bodemenergie, aquathermie, klimaatsturing en intensieve ventilatie bieden duurzame koeloplossingen, maar worden nog niet breed toegepast door gebrek aan kennis.

Duurzaam Zomercomfort streeft ernaar deze technieken te demonstreren en de bekendheid ervan te vergroten zodat een verschuiving naar energie-efficiënte koelsystemen mogelijk wordt. Deze aanpak moet niet alleen zorgen voor minder energieverbruik, maar het moet ook economisch haalbaar zijn en een comfortabele omgeving creëren. Dankzij verschillende demonstraties in nieuwbouw, renovatieprojecten en bestaande gebouwen wil het project gebouweigenaren, beleidsmakers en de bouwsector informeren en inspireren om voor een duurzame aanpak te kiezen. Zo zal Duurzaam Zomercomfort richtlijnen, voorbeelden en inzicht in comfortniveaus en energieverbruik per systeem bundelen in educatief materiaal voor kennisverspreiding.

Een greep uit de geplande realisaties:

- » In Zevenhuizen (NL) wordt Zevenster gebouwd, een permanent verblijf voor kwetsbare ouderen. Het gebouw bestaat uit studio's en gemeenschappelijke ruimtes waaronder een restaurant, kapsalon, huisarts en kantoorruimtes. De koeling zal hier gerealiseerd worden via bodemenergie.
- » In het wooncomplex Dijlemolens in Leuven (BE) worden enkele radiatoren vervangen door ventiloconvectoren waardoor koeling mogelijk is via de rivier Dijle. De installatie wordt opgevolgd door een Digital Twin van de case en monitoring.
- » Monitoring van heel wat bestaande gebouwen die onlangs energie-efficiënte ingrepen realiseerden, zoals het Nike Trainingscenter in Laakdal (BE), Provinciehuis provincie Antwerpen (BE), twee kantoor- en laboratoriumgebouwen in Pivot Park – Oss (NL).

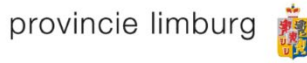
Projectduur: 01/03/2023 - 28/02/2026

Projectverantwoordelijke: Thomas More Kempen

Toegekende subsidie Interreg: € 2.346.587,27 (50%)

Thema: Een groener Europa. Klimaat, milieu en natuur.

VLAIO

Vlaanderen
is ondernemen

